

LBRIS

We know
books

OVIDIU PECICAN

TILT

EDITURA PENTRU ARTĂ ȘI LITERATURĂ
București, 2026

1

A atunci el se întoarse.

Atunci el se întoarse pe loc spunând.

Atunci el se întoarse pe loc spunând ceva nespus.

Atunci el se.

Întorcându-se, dădu să spună ceva.

Pe când se întorcea, spuse ceva ce nu auzi nici chiar el.

Se întorcea pe loc spunând că.

Atunci.

Pe când spunea că, se răsuci și era chiar atunci.

Continua să vrea să spună pe când piciorul lui făcu o jumătate de piruetă, sprijinindu-se pe călcâi.

Rostea ceva pe când începu să se răsucescă, dar nu știa și nici nu se auzea nimic, nici chiar în capul lui, în urechile lui, împrejurul lui.

Atunci el rosti o sincopă și se răsuci, dar niciun zgomot.

Nimic, și se întoarse către, dar timpul continua nemodificat.

Era o grabă în toate și nici măcar.

...Așa se întâmpla mereu când se trezea. Apărea doar o frântură de imagine, un timp circular, reziduuri dintr-o

mișcare sau dintr-o prezență... Așa se întâmpla mereu când se trezea, dar el se trezise de mult. Nici vorbă de somn la ora asta. Dimpotrivă, Mob era în plină deplasare, se învârtea fără obiect prin fața unor magazine, pe o stradă din centru, fără cea mai mică intenție de a intra și a cumpăra ceva, de a pune în aplicare un scop sau de a chibița alergarea mânată de țeluri imperative a celorlalți. Rămăsese însă în gând cu prima impresie din acea dimineață și acum lupta să și-o scoată din minte cât mai urgent, fiindcă Mob agreea ideea că vidul mintal este una dintre puținele modalități de a opri timpul din curgerea lui. De aceea o adoptase integral, încercând să o pună în practică în fiecare clipă, ca pe o formă de asceză secretă în mijlocul vacarmului urban.

Era ora 15 și 24 după-amiaza, în ziua de 11 mai 2012, iar locul precis al acestei prezențe sau absențe era perimetrul intens navigat de caroserii umane al bulevardului Eroilor din orașul Cluj, undeva în Transilvania. Din punctul de vedere al lui Mob, se afla în nicicândul unei spunerii fără conținut, într-un decor generic și invizibil, chiar în mijlocul unei răsuciri din care persistentă se dovedea mai ales senzația de tors rupt de toate celelalte legături și împrejurări. Se găsea într-un loc cu o locație precisă, care însă nu exista în simțurile sale, în chiar timpul în care prezența lui era sesizabilă tuturor celorlalți într-un areal pe deplin localizabil și vizibil, o biată suprafață de contact purtată de o inerție oarbă printre pașii străini.

Cum se tot învârtea încoace și încolo, Mob știa foarte bine și altceva ignorat de toată lumea. Nu el făcea mișcările acelea, nu el o lua când încoace, când încolo, după doar câțiva pași, ci lumea însăși era cea care executa această mecanică de asediu, urmându-l ca un bulldog de pază, hăituindu-l ușor, discret, dar fără a obosi, neîncetat, când într-o parte, când în cealaltă. Degeaba încerca să fugă din decor, pășind, de altfel, calm, aproape impozant, cu un aer abstract pe figura lui chelioasă, dar cu trăsături altminteri echilibrate, în pofida nasului cam borcănat; după o clipă, lumea se înșirua din nou pe flancuri, înainte și înapoia lui. Rămânea o mică speranță că în urmă se păstra ceva ca un siaj înspumat, o dâră de liniște, curățenie și nimic, însă realitatea venea cu repeziciune și îl învăluia în tuluri, mătăsurii și catifele colorate, dându-le forme recognoscibile care îi ridicau în gât un nod de revoltă, fiindcă alcătuiau decorul convențional al oricărei vieți omenești previzibile: case, străzi, mașini, firme, scuipați și flori, siluete umane intens odorizate și expuse în peisaj cu mișcarea lor de doi bani.

Din exterior, privirea indiferentă a străzii vedea un bărbat de vreo cincizeci de ani, nici subțire, nici gros, căci picioarele lui erau mai curând subțiri în raport cu burtoiul răsfrânt peste centură și evidențiat de cămașa lui cadrilată, în felul detestabil al slabilor care se îngrașă selectiv, făcând doar burtă, șolduri și gușă. Cu o frunte dilatată de calviție, sclipind vag înrouată de la căldura zilei, el pendula printre băncile din fața librăriei și a restaurantului cu nume italianesc, nu departe de mesele întinse sub umbrele, ținute la dispoziția turiștilor. Era una dintre acele situații în care nimic nu se întâmplă, în timp ce totul se petrece fără ca lucrurile să devină vizibile sau permeabile privirilor. Uneori nici chiar cel în cauză nu află că ele se petrec cu el, socotind greșit că este doar o clipă indiferentă, rostogolindu-se obscur pe urma celorlalte, într-un mod lipsit de rost. Cel care gândește astfel nu este decât cineva prins în capcana semnelor și a codurilor de comunicare, în evenimentele ce scot oamenii din indistinție, o simplă greșeală de situare și de înțelegere pe care mintea o acceptă din pură obișnuință.

3

Culmea este că toate astea – semiotică, coduri și tot acest nesfârșit bla-bla-bla academic – sunt lucruri care nu există în realitate, niște simple cârje folosite de unii oameni pentru a explica fenomene ce nici nu ar necesita vreodată explicații, fiindcă sunt de la sine înțelese pentru unii, în timp ce pentru alții, pur și simplu, nu figurează printre chestiunile cu care să își ocupe gândurile. Asta o spune dindărătul acestor rânduri o persoană cu diplome de care nu izbutește sau nu vrea să facă abstracție în fața foii albe. Pentru Mob însă, ele nu se puneau nu pentru că titlurile oficiale i-ar fi lipsit din dosare, ci fiindcă dincolo de ceea ce se vedea și dincolo de tot ceea ce se interpunea agresiv între el și peisajul urban, el încerca cu o disperare mută să facă loc, loc, loc în cavitățile lui invizibile, curățându-le de zgura zilei.

Există asemenea cavități adânci, deși ele sunt, practic, inexistente pentru privirea indiferentă a străzii. Lucrul e prea bine cunoscut de orice om care pierde măcar o secundă din viață pentru a se gândi la lucruri năstrușnice,

nelaîndemână, în afara utilității imediate. Dacă e să te duci cu gândul numai la locul tainic prin care viitoarea viață pătrunde în trupul femeii, dilatând o cavitate ascunsă, abia ghicită și apoi resorbită, înțelegi deja cum stau lucrurile în ordinea naturii. Iar pe lângă aceasta – misterioasa intrare în lume a micului nor energetic numit în mod curent „om“ –, se căscau și celelalte cavități invizibile, de o adâncime imprevizibil reglabilă: sufletul și mintea sa aflată în permanentă alertă.

Cu diplomele, Mob stătea destul de bine. Cândva, în tinerețe, absolvise o facultate cu regim normal de învățatură, iar mai apoi obținuse și titlul de doctor într-una dintre științele convenționale care se predau prin universități. Altfel spus, el făcea parte dintr-o pătură socială respectabilă și relativ modestă, care în loc de cunoaștere curată etala documente înrămate, iar în loc de avere, clama o virtute sterilă; o pătură socială pe care societatea aceea, în ansamblul ei, se prefăcea că dă totul și nu dădea mai nimic. Dar tocmai această piesă de teatru social îl așeza într-o conjunctură plauzibilă, conferindu-i o autenticitate banală care permitea mulțimii în mijlocul căreia se plimba de ici, colo, pe bulevardul Eroilor, să se scurgă pe lângă el ca un flux unduitor, aproape fără să ia seama la el.

De moment, Mob căuta să facă loc în „împrejurimi“, o încercare disperată de a sili spațiul exterior să se dilate și să îi lase cavitățile sale invizibile să respire. Bulevardul Eroilor – acea stradă bizară, parcă numai cu puțin mai lungă decât lată, cu vreo patru dintre cele șase benzi de circulație organizate ca spațiu pietonal și acoperite abuziv de un labirint de mese, scaune și umbrele – îl incomoda profund. Tot acel decor urban, punctat din loc în loc de pătrățele de pământ din care răsăreau copaci anemici și tineri, folosiți mai mult ca niște alibiuri ecologice pe obrazul municipalității clujene, îi accentua starea de claustrofobie stradală. Îl incomoda, dar nu foarte tare și nu mai mult decât de obicei, fiindcă Mob se deprinsese deja cu această formă de opresiune din partea bitumului. Mult mai enervante și mai periculoase i se păreau imaginile din timpul nopții, acele reminiscențe visate care îi stăruiau obsedant îndărătul pleoapelor, refuzând să se lase dizolvate de lumina amiezii.

Știa din alte dăți, din lungul său istoric medical de crize și remisii, că, odată scăpat de sub tirania acestor coji onirice, asupra lui se vor năpusti cu o furie dublă gândurile treze. Așa încât, în virtutea acestui fapt și ca o minimală precauție, prefera să stea în preajma acestor reminiscențe nesuferite, rămânând pur și simplu agățat de ele ca de niște ancore fragile, fiindcă ceea ce trebuia să vină dinăuntru era și mai incomod. De fiecare dată când, epuizate de înțeles și golite de orice substanță emoțională, săgețile onirice se toceau, subțindu-se până la dispariție și căzând într-un hău interior fără fund, în mintea lui Mob creșteau imediat alte tulpini viguroase, mult mai redutabile. Dintr-un motiv ascuns, care nu făcea obiectul căutărilor sale solitare prin tratatele de psihiatrie, pe ecranul interior creșteau spontan scene de o mare violență brută. Era mereu speriat de ele, ceea ce îi afecta vizibil și mersul, făcându-l șovăielnic, cauzându-i opriri bruște în plină stradă și constrângându-l în fața trecătorilor la o mimică perplexă și la gesturi tahicardice.

Era suficient să lase o singură clipă porțița gândului ușor întredeschisă, amânând reîntoarcerea la răsucirea visată și sterilă, pentru ca gândul agil, numai în aparență încremenit în așteptare, să se ridice pe etichetele dinapoi și să își scânteieze colții amenințători în mijlocul conștiinței sale. Trecerea pe lângă o clădire cu un fronton vechi, ornat cu figuri de piatră, devenea subit o alertă majoră: acele zeități mitologice prindeau o viață neliniștitoare

sub ochii lui, amenințând să i se arunce în cap și să îl spulbere cu toată greutatea lor sculpturală. Și, cu aceeași viteză a fricii, din azuriul zilei puteau veni asupra lui bucăți grele de cornișă, baldachine masive sau decorațiuni de ciment, cum era cel din preajma cinematografului „Victoria“, transformând simpla lui plimbare în cerc într-o probă eroică de supraviețuire sub asediu.